

INFORMAČNÍ SYSTÉMY VE VEŘEJNÉ SPRÁVĚ

3. Informační systémy ve veřejné správě

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

Ing. Radim Dolák, Ph.D.

Cíle přednášky

- ✓ **Definovat pojmy státní a veřejná správa**
- ✓ **Definovat pojem informační systém veřejné správy (ISVS)**
- ✓ **Znát problematiku základních registrů**
- ✓ **Orientovat se v základních předpisech a dokumentech v souvislosti s ISVS**

- ❑ pojem správa lze obecně chápat jako činnost, jejíž podstatou je zabezpečování výkonu a řízení určitých záležitostí. Tato činnost musí být zaměřena na určitý cíl. Proto tyto činnosti musí být systematické, organizované a soustavné. Mezi tyto činnosti mimo jiné patří zabezpečení administrativy, administrace, institucionalizované kontrolní a regulativní činnosti atd.
 - ❑ právo vymezuje pojem správa jako činnost, kterou vykonávají státní orgány společně s orgány jiných veřejnoprávních případně soukromě právních subjektů. Orgány veřejné správy plní výkonné funkce, které se projevují především jako rozhodnutí. Jejich činnost je zakotvena v ústavě a v dalších právních normách, které na ni navazují.
-

- ❑ **Státní správa je veřejná správa uskutečňovaná státem. Svým charakterem představuje realizaci moci výkonné.**

Stát vykonává státní správu zejména prostřednictvím státních orgánů:

- **vlády (vrcholný ústavní orgán moci výkonné)**
 - **ministerstev a ostatních ústředních správních úřadů**
 - **odborných územních správních úřadů (odvětvová působnost)**
 - **veřejných ozbrojených sborů a jiných veřejných sborů**
-

Státní správa je činnost:

- **podzákonná (je vázána zákony);**
- **výkonná (vykonává zákony);**
- **nařizovací (uplatňuje mocenské nástroje – závaznost a vynutitelnost správních aktů – vyhlášky, nařízení...).**

Výkon státní správy lze svěřit orgánům územní samosprávy jen prostřednictvím zákona, hovoříme o přenesené působnosti obcí a krajů.

Samosprávu můžeme rozčlenit na:

- územní samosprávu tvořenou obcemi,
 - kraji,
 - hlavním městem Prahou, která je veřejnou správou uskutečňovanou jinými subjekty, než je stát, a která má oprávnění vykonávat určité náležitosti samostatně, stát zasahuje pouze při porušení zákona;
 - profesní, zájmovou samosprávu, jejímiž nositeli jsou např. profesní komory.
-

- ❑ **Veřejná správa je správa veřejných záležitostí uskutečňovaných v rozhodující míře jako projev výkonné moci ve státě.**
- ❑ **Hlavním úkolem veřejné správy je zajištění její legality na všech jejích stupních.**
- ❑ **Veřejná správa je soubor významných procesů řízených, regulovaných a zabezpečených specifickými institucemi zaměřenými na řízení veřejných záležitostí. Jsou to:**
 - **v širším slova smyslu: úřady VS, vláda, parlament, soudy;**
 - **v užším slova smyslu: úřady, které veřejnou správu vykonávají.**

Dělíme ji na

- **výkon státní správy;**
 - **výkon územní samosprávy.**
-

Instituce vykonávající přímo veřejnou správu:

- **ministerstva;**
 - **ústřední správní úřady (Český statistický úřad, Český báňský úřad, Úřad průmyslového vlastnictví, Úřad pro ochranu hospodářské soutěže, Správa státních hmotných rezerv, Státní úřad pro jadernou bezpečnost, Komise pro cenné papíry, Národní bezpečnostní úřad, Energetický regulační úřad, Úřad vlády České republiky);**
 - **územní správní úřady (finanční úřady...);**
 - **veřejné ozbrojené a neozbrojené sbory (policie, hasiči);**
 - **orgány obcí (zastupitelstvo, rada obce, starosta, obecní úřad, výbory, komise), krajů (zastupitelstvo, krajská rada, hejtman, krajský úřad, výbory, komise) a hl. m. Prahy (zastupitelstvo, rada, primátor, magistrát atd.);**
 - **•další instituce (profesní komory, vysoké školy, nadace...).**
-

Veřejná moc

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- ❑ **Veřejnou moc reprezentuje ze zákona orgán veřejné moci (OVM). Dle 2 písm. c) Zákona 111/2009 Sb., o základních registrech je to státní orgán, územní samosprávný celek a fyzická, nebo právnická osoba, byla-li jí svěřena působnost v oblasti veřejné správy.**
 - ❑ **OVM je oprávněn autoritativně rozhodovat o právech a povinnostech fyzických či právnických osob nebo jinak zasahovat do jejich právní sféry, a to buď přímo, zejména v případě orgánů moci výkonné nebo soudní, nebo zprostředkovaně, pokud jde o orgány moci zákonodárné.**
 - ❑ **Seznam orgánů veřejné moci a detailní informace ke každému z nich jsou dostupné na Portálu veřejné správy.**
-

Informační systémy veřejné správy

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- ❑ Informační činnosti státních orgánů se do roku 2000 označovaly pojmem „Státní informační systém“. Nyní je nahrazen pojmem „Informační systém veřejné správy“ (ISVS).
 - ❑ Informační systémy veřejné správy jsou souborem informačních systémů sloužících pro výkon veřejné správy včetně informačních systémů podle zvláštních zákonů.
-

Informační systémy veřejné správy – vymezení zákony

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVÍNĚ

ISVS jsou vymezeny souborem zákonných norem. Hlavními jsou:

- **Zákon č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů (ve znění pozdějších předpisů);**
 - **Zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů**
 - **Zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím;**
 - **Zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů (ve znění pozdějších předpisů);**
 - **Zákon č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu a o změně některých dalších zákonů (ve znění pozdějších předpisů);**
 - **Zákon č. 329/2012 Sb., úplné znění zákona o archivnictví a spisové službě**
-

Informační systémy veřejné správy – subjekty

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- 1) Zpravodajské služby;
 - 2) Policie České republiky při plnění jejích úkolů;
 - 3) celní orgány při plnění jejich úkolů, s výjimkou správy cel, daní a jiných peněžitých plnění a správního řízení,
 - 4) orgány činné v trestním řízení v souvislosti s trestním řízením, s výjimkou evidence Rejstříku trestů;
 - 5) Policie České republiky a Vězeňská služba České republiky při poskytování zvláštní ochrany a pomoci ohroženým osobám podle zvláštního právního předpisu;
 - 6) Ministerstvo financí (boj proti legalizaci výnosů z trestné činnosti, provádění mezinárodních sankcí za účelem udržování mezinárodního míru a bezpečnosti, ochrany základních lidských práv a boje proti terorismu);
-

Informační systémy veřejné správy - subjekty

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- 7) **Národní bezpečnostní úřad, zpravodajská služba nebo Ministerstvo vnitra při provádění bezpečnostního řízení a vedení evidencí podle zvláštního zákona;**
 - 8) **v působnosti Ministerstva obrany, při činnostech vykonávaných podle zvláštních právních předpisů;**
 - 9) **Ministerstvo vnitra, Ministerstvo financí a Ministerstvo spravedlnosti při zpracování osobních údajů příslušníků bezpečnostních sborů podle zvláštního právního předpisu;**
 - 10) **správní úřady a orgány územních samosprávných celků v přenesené působnosti při činnostech souvisejících se zajišťováním obrany státu podle zvláštního právního předpisu;**
 - 11) **orgány veřejné správy a právníckými osobami, pokud jsou používané výlučně k podpoře krizového řízení.**
-

Informační systémy veřejné správy - standardy

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- ❑ **Standard je soubor pravidel spojených s vytvářením, rozvojem a využíváním ISVS, který obsahuje charakteristiky, metody, postupy a podmínky, zvláště pokud jde o bezpečnost a integrovatelnost ISVS. Standardy musí být otevřené a technologicky neutrální.**

Standardy se vztahují především na:

- **technické prostředky, infrastrukturu a systém procesního řízení;**
 - **programové prostředky, kterými jsou operační prostředí, databázové prostředí, kancelářské programy, společné moduly a aplikační programové vybavení;**
 - **údaje, registry, číselníky;**
 - **formáty výměny údajů.**
-

Informační systémy veřejné správy - integrovatelnost

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- ❑ **Integrovatelnost ISVS tvoří souhrn právních, technických, organizačních a jiných opatření vytvářejících jednotné prostředí umožňující výměnu a společné používání údajů a společných modulů mezi jednotlivými ISVS.**

Integrovatelnost vyžaduje zajistit:

- **ochranu dat obsahujících osobní údaje proti zneužití, legislativně i technicky;**
 - **kontrolovaný přístup ke společně sdíleným údajům, vytvoření systému oprávnění**
-

Informační systémy veřejné správy – referenční rozhraní

- ❑ Referenční rozhraní je souhrn právních, technických, organizačních a jiných opatření vytvářejících jednotné integrační prostředí ISVS, které poskytuje kvalitní soustavu společných služeb, včetně služeb výměny oprávněně vyžadovaných informací mezi jednotlivými informačními systémy orgánů veřejné správy a dalšími subjekty.

Informační systémy územní samosprávy

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- ❑ **Pojem informační systémy územní samosprávy v sobě zahrnuje zejména dva typy systémů:**
 - **informační systémy krajů;**
 - **informační systémy měst a obcí.**

 - ❑ **Jedná se o ISVS, proto musí splňovat všechny standardy a zákonné normy, které se týkají ISVS.**
-

Informační systémy územní samosprávy

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- ❑ Informační systém města/obce (ISMO) zobrazuje daný územní celek jako komplex jeho základních funkčních částí (subsystémů).
 - ❑ Umožňuje místní správě a samosprávě optimalizaci zdrojů a zjednodušení řídicích a rozhodovacích činností města/obce.
 - ❑ Základem každého ISMO jsou databáze, včetně základních registrů, které jsou vztaženy k danému území.
 - ❑ Registry jsou pak pomocí komunikační vrstvy propojeny s dalšími typizovanými subsystémy.
 - ❑ Registr je společná zdrojová základna dat pro orgány státní správy, fungující na základě obecně závazných právních předpisů.
-

Informační systémy územní samosprávy

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- ❑ Informační systém kraje (ISK) plní na úrovni kraje obdobné funkce, jako ISMO. Samozřejmě konkrétní požadavky na funkcionalitu a strukturu těchto systémů jsou dány potřebami krajských orgánů.
 - ❑ Struktura informačního systému kraje vychází proto z obdobné struktury jako ISMO, jedná se o použití typizovaných informačních systémů.
 - ❑ Oba typy systémů (ISMO i ISK) nemají a ani nebudou mít jednotnou podobu. Je to dáno mimo jiné i tím, že úřady mají možnost výběru vlastní IS (dle stanovených pravidel).
-

Informační systémy veřejné správy - příklady

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- **informační systém o datových prvcích,**
 - **informační systém o informačních systémech veřejné správy (ISoISVS),**
 - **informační systém evidence obyvatel (stát),**
 - **registr rodných čísel – ISVS, který je samostatnou funkční částí informačního systému evidence obyvatel.**
 - **evidence uložených pokut (správních sankcí) podle 58 a 59 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích,**
 - **evidence plátců místních poplatků podle zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích,**
 - **evidence obyvatel.**
-

DĚKUJI ZA POZORNOST